

PRAVOPISNÉ CVIČENIE

Doplňte do textu chýbajúce písmená.

Vybrali sme sa na celodenn___ v___let. Išli sme na b___c___kloch do ___anskej ___tiavnice. Ráno sme sa stretli na ___lici Janka Kráľa. Vierk___n brat bol náš___m sprievodcom. Pozná všetk___ tur___st___cké chodník___, skr___še zvierat a liečivé b___link___. Nieked___ aj on urob___ch___bu, veď m___liť sa je ľu___ké. Do šumu vetra prenikal ps___ brechoť. Dediny so záhradami a okol___m ležali ako na dlani. Chlapci našej skupin___ boli šikovn___. R___chlo postavili stan___ a uvarili dobr___ b___linkov___ čaj. Hneď sme zjedli mam___n r___bezľový koláč. Na Jark___nej tvár___ sa objav___l úsmev, keď zbadala siedm___ch chlapcov, ktor___ boli zav___nut___ do tepl___ch kožušín. Všetci sme boli očaren___ prírodou a sviežim povetr___m. Večer sme si ľahli do našich príb___tkov. Boli sme rad___, že nás nev___strašil medveď alebo iné v___čšie zver___.

1. Určte slovný druh podčiarknutých slov.

a/ Okolo domu rástli nádherné žlté ruže.

b/ Prišiel k nám na návštevu dedov kamarát.

c/ Rany sa mi rýchlo hojili.

2. Určte vzory podstatných mien.

a/ Cesto ozdobíme zmesou drobného ovocia.

b/ Deti navštívia obec Košariská.

c/ To je môj strýko Martin.

3. Slová v zátvorke dajte do správneho tvaru.

a/ Na obede sme boli v (reštaurácia).

b/ Tento telefón som dostala od tety (Dáša).

c/ Vybral som sa k (môj) priateľom.

d/ V ZOO sme obdivovali(slony).

e/ Vo(včelí) mede sú cenné výživné látky.

f/ Dráždi ma vôňa tejto (orchidea).

4. Z vety vypíšte prisudzovací sklad.

Obyvatelia priemyselných miest musia dýchať znečistený vzduch.

.....

O škaredej princeznej

Veru tak, bol to veľký kľukový gramofón. Bola to jediná vec, ktorá sa zachránila z veľkej zaoceánskej lode. Tá loď stroskotala v búrke a dávno už spočívala na dne morského, ale gramofón z tej lode sa ďalej plavil po hladine a vyhrával... A na gramofóne sa viezol Jano Valaška a počúval, čo gramofón vyhrával, a počul toto:

*Okolo Súče
vodenka teče,
môj milý povedal,
že ma už nechce!*

Koniec tejto rozprávky si už ľahko domyslíte. Jano Valaška spoznal v piesni hlas španielskej princeznej Kláry. A prišiel na to, že spieva tú pieseň o ňom. Zakeroval Jano Valaška gramofón správnym smerom a vrátil sa do Španielska. A v Španielsku sa hneď po jeho návrate konala slávna svadba:

KŇAZ: Milý ženích! Si ochotný milovať princeznú Kláru, aj keď bude mať len jedno očko?

JANO VALAŠKA: Som ochotný ju milovať!

KŇAZ: Aj vtedy, keď bude mať na jednom očku belmo?

JANO VALAŠKA: Aj vtedy!

5. Vypíšte z ukážky 1 slovo označujúce názov zbrane, ktorá sa dnes používa len ako suvenír alebo na dekoratívne účely.

6. Napíšte vzťahové prídavné meno, ktoré pomenúva obrad zobrazený v dramatickej časti ukážky.

7. Ktorý literárny druh predstavuje ukážka 1?

a/ komédiu

c/ lyriku

b/ prózu

d/ epiku

8. Napíšte slovné spojenie *milý ženích* v tvare nominatívu množného čísla.

9. Určte vetu podľa členitosti.

O škaredej princeznej

10. Zmeňte nepriamu reč na priamu.

Jano odpovedal, že je ochotný ju milovať.

.....

Ukážka 2

Skromná etuda z TANAP-u

Slovenský orol Arnold žije,
signál prišiel až zo Zambie.
Ak bude trochu šťastia mať,
nikomu nenapadne ho zožrať.

Pygmej si fúzy olizuje,
na orla pritom poškuľuje,
toto sústo by si mal odrieknuť,
gps čip sa môže v krku zaseknúť.

Ak však čip do žalúdka sklízne,
výskum vedcov nadobudne nový rozmer,
výsledky budú na dlhé lakte
s monitoringom v tráviacom trakte...

/Zdroj: <http://spravatanap.sk/web/>

11. Z ukážky 2 vypíšte citovo zafarbené slovo, ktoré má význam *nenápadne pozoruje*.
.....
12. Ktorým spôsobom tvorenia slov vzniklo slovo TANAP?
a/ skracovaním
b/ skladaním
c/ odvodzovaním pomocou predpony
d/ odvodzovaním pomocou prípony
13. V ktorej možnosti je uvedený názov a schéma rýmu uplatneného v prvej strofe básne?
a/ obkročný (abba)
b/ striedavý (abab)
c/ združený (aabb)
d/ prerývaný (abcb)
14. Slovné spojenie *tráviaci trakt* je
a/ frazeologická jednotka.
b/ epiteton.
c/ metafora.
d/ združené pomenovanie .
15. Verš *výsledky budú na dlhé lakte* má význam:
a/ Výsledky budú výborné, ale za dlhší čas.
b/ Bude komplikované získať výsledky.
c/ Výsledky budú iste veľmi presvedčivé.
d/ Bude jednoduché rýchlo získať výsledky.
16. Koľko veršov tvorí ukážku 2?
.....

Ukážka 3

Plte a pltníctvo

Hneď na úvod treba povedať, že plte nie sú iba zviazané kmene. Kedysi, keď sa po riekach splavovalo drevo z tatranských lesov, ba aj železo, antimón, liečivé bylinky, sušené slivky, syr, medovina a množstvo iných vecí, vyzerali aj plte inak. Tie dnešné nemajú s tradičnými plťami mnoho spoločné. Tradičnú plť (ktorú uvidíte napríklad na dunajci) tvorí päť dokopy zviazaných úzkych drevených člnov. Ihličnaté vetvičky na ich prednej časti nie sú na parádu, no preto, aby na cestujúcich toľko nestriekalo (hoci aj tak strieka). Napriek snahám pltníkov býva na dne plťi niekedy pomerne dosť vody. Vy dospelí si zrejme nejako poradíte ale pre menšie deti sa vám vyplatí pribaliť do batôžka podľa počasia čižmy alebo sandále.

(Zdroj: OBÚRKOVÁ, E.: *Výlety po Slovensku s deťmi i bez nich*. Brno: Computer Press, 2010, s. 99. ISBN 978-80-251-2613-4.)

17. Ktoré informácie sa z ukážky 3 nedozviete?
- a/ čo splavovali plte v minulosti
 - b/ kde môžete vidieť tradičné plte
 - c/ z čoho sú tradičné plte vyrobené
 - d/ ako vyzerajú súčasné plte
18. Ktorým slovom môžeme nahradiť slovo *paráda* z ukážky 3 tak, aby sa význam vety nezmenil?
- a/ oslava
 - b/ okrasa
 - c/ pocta
 - d/ chvála
19. Podľa ukážky 3
- a/ v minulosti ľudia častejšie cestovali na pltiach.
 - b/ pltníctvo sa dnes využíva iba na jednej rieke.
 - c/ splavovanie je nebezpečné pre malé deti.
 - d/ pri splavovaní je na pltiach veľmi vlhko.
20. Pred ktorou zvýraznenou spojkou/zvýrazneným spojivým spojením v ukážke 3 chýba čiarka?
- a/ a
 - b/ ale
 - c/ alebo
 - d/ aj tak
21. V ukážke 3 sa nachádza jedno vlastné podstatné meno, ktoré je chybné napísané s malým začiatočným písmenom a pomenúva
- a/ pohorie.
 - b/ rieku.
 - c/ obuv.
 - d/ kov.